

Ontwerpprincipes en -uitgangspunten Woningbouwuitbreiding (provinciaal):

Relevant provinciaal beleid:

- Omgevingsvisie
- Verordening Romte
- Grutsk op 'e Romte

Omgevingsvisie

Hoofdstuk 4. Hoe gaan we werken? (pagina 35 en 36)

- zuinig en meervoudig ruimtegebruik
- omgevingskwaliteiten als ontwerpbasis
  - **Er wordt zorgvuldig omgegaan met de ruimte en gekeken of er sprake kan zijn van meervoudig ruimtegebruik.**

Hoofdstuk 5. De basis op orde (pagina 53 en 54)

- Karakteristieken van het landschap zijn beleefbaar
- Behoud van het Friese erfgoed
  - **Via de principes borgen we dat de omgevingskwaliteiten van landschap en cultuurhistorie, zoals weergegeven in de provinciale nota Grutsk op 'e Romte, herkenbaar blijven en doorwerken en gebruikt worden in plannen en projecten.**
  - **We stimuleren gemeenten en andere partijen om deze kwaliteiten op een lager schaalniveau uit te werken en toe te passen.**

Verordening Romte

Hoofdstuk 2. Ruimtelijke kwaliteit

- Ruimtelijke kwaliteit (artikel 2.1)
- Zorgvuldig ruimtegebruik (artikel 2.3)
  - **Nieuwe woonbestemmingen sluiten aan op bestaand stedelijk gebied.**
  - **Nieuwe woonbestemmingen worden niet 'los' in het buitengebied geplaatst.**
  - **Nieuwe ontwikkelingen in het landschap voldoen aan de uitgangspunten voor ruimtelijke kwaliteit (zie ook Grutsk op 'e Romte).**

Grutsk op 'e Romte

- Huidige landschap is uitgangspunt;
  - **Ontwikkeling van stedelijke gebieden sluit aan bij de historische ontwikkelingsstructuren van de kernen.**
  - **In dit gebied staan huizen in het buitengebied langs een bebouwingslint.**
  - **Kenmerkend is dat er 'lucht' en open ruimte aanwezig is tussen de bebouwing in het lint.**
  - **Agrarische activiteiten worden uitgevoerd binnen de kamers van het landschap, wat leidt tot overwegend lege kamers. Men kan door de kamerstructuur heen kijken.**
  - **Damwoude maakt deel uit van het lint van Rinsumageest tot aan Driesum. Voor dit lint geldt dat de verankering in het landschap versterkt dient te worden.**
  - **Door de oost-westrichting van het lint te accentueren en doorzichten vanuit het lint richting het landschap te behouden en/of te creëren wordt de binding met het buitengebied versterkt.**
  - **De padenstructuur die in dit gebied aanwezig is, een padenstructuur van onverharde wegen, is bijzonder en zeer kenmerkend voor het gebied.**
  - **Voor beschrijving uit Grutsk op 'e Romte, specifiek voor dit gebied, zie onderstaande beschrijving.**
  - **De verbinding tussen de linten en het landschap versterken door het niet dicht te bouwen van openingen in het lint. Zo blijven de singels en houtwallen ook vanuit het bebouwingslint herkenbaar en beleefbaar. Nieuwe en historische**

bebouwing wordt op een evenwichtige wijze met elkaar verbonden (schaal/verhouding in maatvoering heel belangrijk) (Grutsk op 'e Romte, p. 82).

Hoofdlandschap landschapstypen: Woudontginning Damwoude

Bron: Grutsk op 'e Romte

Naam	Woudontginning
Hoofdlandschap	
Deel	Noordelijke Wouden
Bijzonderheid	Singellandschap
Nummer	NWws13
Sublandschap	
Nummer Landschap	NWws
Nummer	ws
Hoofdlandschap	
Sublandschapstype	Woudontginning met elzensingels
Omschrijving	Dit landschapstype heeft een Friese benaming gekregen. Het landschap wordt gekenmerkt door een opstreckende verkaveling vanuit de beek op de zandruggen van de uitlopers van het Drents plateau.
Bodem en Ondergrond	humeuze dekzand met plaatselijk reliëf, pingoruïnes en dobben
Maat en Schaal	zeer kleinschalig
Structuren	lange bebouwingslinten met wegbeplanting met voornamelijk haaks daarop staande van houtwallen of singels voorziene opstreckende percelen met een gevarieerde lengtebreedte verhouding 1:4 tot 1:5 tot rechthoekige percelen
Dorpen	wegdorpen en lintbebouwing
Boerenerven	verspreid liggend opgenomen in de houtwallen- en elzensingelpatroon aan zandpaden en wegen
Wegen	enkele hoofdwegen, intensief ontsloten door (zand)paden en (zand)wegen
Water	vaarten, kanalen, veel verspreid voorkomende pingoruïnes en dobben
Verkaveling	zeer langgerekte opstreckende verkaveling
Beplanting	elzensingels (lagere delen met sloten)
Bijzonderheden	<p>pingoruïnes, dobben, veel verspreid voorkomende bebouwing, bebouwingsconcentraties en plaatselijk verstedelijking in grotere kernen als Drachten, Burgum, Buitenpost en Surhuisterveen</p> <p>Kenmerkende gradiënten in de overgang van besloten naar open gebieden. Plaatselijk voorkomen van elzensingels op zeer smalle zandruggen zoals in de Trynwalden.</p> <p>De gebieden met overwegend elzensingels komen voor in de minder hoog gelegen delen van de noordelijke Wouden (+/- tussen de 0 en 1 m + NAP), op de flauw glooiende en afhellende dekzandkoppen. De elzensingels komen altijd voor langs een sloot of greppel, doorgaans aan weerszijden daarvan. De singels bestaan vooral uit zwarte els en geven aan het landschap een zeer kleinschalig karakter.</p> <p>De landschapsstructuur wordt gekenmerkt door sterk gerichte patronen doordat de elzensingels voorkomen in samenhang met een regelmatige strokenverkaveling. De lintvormige bebouwing in de vorm van wegdorpen doorsnijdt deze gerichte patronen. Door de aanleg van vele zandpaden is het landschap intensief ontsloten.</p> <p>Het elzensingelgebied wordt grotendeels begrensd door de 0 m-ter NAP-lijn. In lager gelegen gebieden komen nauwelijks singels voor. Op de overgang komt een specifiek gradi-enttype elzensingel voor.</p>